

KÖZÉPKORI VÁSÁR PROJEKT

Készítette: Kisdi Gergelyné
Martonvásár
Beethoven Általános Iskola

2010 05. 20.

KÖZÉPKORI VÁSÁR PROJEKT

Mottó: „Egyetlen gramm tapasztalat többet ér egy tonna teóriánál”

John Dewey 1859-1952

A PEDAGÓGIAI PROJEKT FŐBB ISMÉRVEI

- A pedagógiai projekt komplex alkotó jellegű megismerési- cselekvési egység.
- A pedagógiai projekt valóságos (tárgyi vagy szellemi) produktum létrehozásának valóságos vagy modellált változata.
- A pedagógiai projektnek kettős tárgya van: a tárgyi végtermék (alkotás, kiállítás előadása stb.) és az azt létrehozó cselekvő alany.
- A projektmódszer minden gyereket hozzásegít saját adottságai felfedezéséhez, ezen adottságoknak képességekké való fejlesztéséhez. Az iskola a projektmódszer alkalmazásával olyan tárgyi, szellemi és szervezeti feltételeket teremt, amelyek biztosítják, hogy az eltérő adottságú és eltérő kultúrájú tanulók egyenlő eséllyel fedezhessék fel és fejleszthessék képességeik adottságaikat.
- A projektmódszer lényegénél fogva differenciál. Lehetővé teszi, hogy a résztvevők kiválaszthassák a nekik legmegfelelőbb részfeladatokat. A sokféle tevékenység összehangolása a közreműködők együttműködését, kooperációját igényli.
- A projektmódszer lehetővé teszi a tanóra kereteinek átlépését. A projekt igényli a blokkosított időtervezést. Az időkeret a tevékenykedő belső szükségleteihez igazodik.

A KÖZÉPKORI VÁSÁR-PROJEKT RENDSZERBE SOROLÁSA

- A témaválasztás pedagógus javaslatára történt
- Tartalma: több tantárgy tananyagához, műveltségi területéhez kapcsolódik.
- Multidiszciplináris projekt: a feldolgozásba több tantárgyat tanító pedagógus bekapcsolódik.

- A tanítási időhöz való viszonya kettős. Egyrészt alkalmazkodnia kell az iskolai tantervekhez. Ezért a tantárgytömbösített órákat egy egész félévre be kellett tervezni.

A projektbe kapcsolt tömbösített órák:

- Rajz- és vizuális nevelés
- Honismeret
- Magyar irodalom

A projektbe kapcsolt 45 perces órák:

- Technika
- Osztályfőnöki
- Történelem

Külön napokat terveztünk a projektnapra, a múzeumi foglalkozásra és a kirándulásra.

- Időtartama: három hetet meghaladó nagyprojekt.

A tantárgytömbösítés A-B heti órarendben valósult meg, így a program az egész 2.félévi munkát érintette.

A 2009/2010 tanév a projekt szempontjából több időszakra bontható.

1. felkészülés szeptembertől a félév végéig
2. előkészületi szakasz: február- március
3. megvalósítási szakasz: április (március 30.- április 27.)
4. lezáró, értékelő szakasz: május

- A nagyprojektben résztvevők szerint: osztályprojekt- 6.a osztály (30fő)

A projektben résztvevő tanárok:

- Kisdi Gergelyné: projektvezető, rajz- vizuális kultúra, honismeret
- Dr. Czikkajló Gyuláné: magyar, dráma
- Rottenberger Sándorné: technika
- Kiss Zsolt: osztályfőnök, testnevelés

A projektbe bevont partnerek és segítők:

- Ambrus Terézia: történelem
- Kárpáti József: művésztanár (Művészeti Alapiskola)
- Bodnár Kata: múzeumpedagógus (Néprajzi Múzeum)
- Vajda Levente: néptánc tanár, szülő
- Vajda Rozália: néptánc- néprajz tanár, szülő
- Kizmus: Beatrix: tanár, tervezés, szülő
- Bodóné Polányi: Tünde: ének, zene

- Szeidl Hedvig: igazgatóhelyettes, fotó, dokumentáció
  - Varga Péter: technikai dolgozó, videó
  - Szeles Péter: technikai dolgozó
  - Kiss István: technikai dolgozó
  - Szöllősiné Kelemen Krisztina, ped. asszisztens: fotó, dokumentáció
  - Feketéné Sulina Mária: iskolatitkár, dokumentáció, kapcsolattartás
- A projekt eredmény - és folyamat-orientált, produktuma összetett
A középkort idéző táblaképek, a céhlevelek, üveglakképek, pajzsok, a vásári portékák sokasága és a vásár (tárgyak, alkotások)
A képességfejlesztés szempontjából ugyanilyen értékes maga a folyamat, amelyben a kitűzött célok elérésén dolgoznak a gyerekek.

A PROJEKT TARTALMA

A téma: Nagy Lajos király korabeli vásár.

A feladat a vásár hangulatának megidézése. A gyerekek elkészítik a vásári portékákat, céheket alapítanak, és miután a kort idéző kellékekkel berendezik a helyszínt, drámajáték keretében közösen vesznek részt az általuk létrehozott vásári forgatagban.

A PROJEKT CÉLJA

A kulcskompetenciák egyidejű fejlesztése a téma komplex módon való feldolgozásával. A középkori vásár hangulatának megidézése során megvalósul a fizikai (manuális) és a szellemi tevékenység összhangja, egyszerre fejlődnek a kognitív (értelmi) és az affektív (érzelmi) képességek. Lehetőség nyílik a teljesség elérésére, hiszen a tantárgyak között „leomlanak a falak”, a különböző helyekről szerzett információk, élmények szerves egészévé kapcsolódva építik a tanulók személyiségét.

A program komplexitása révén szinte az összes kulcskompetenciát érinti, de különösen sok fejlesztési lehetőség nyílik a következő területek fejlesztésére: anyanyelvi, digitális, szociális és vállalkozói kompetencia, hatékony önálló tanulás, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, kezdeményezőképesség.

A kulcskompetenciákra épített fejlesztési feladatok:

- önmegismerés, önkontroll
- a tanulók ismerjék meg a haza irodalmát, történelmét, mindennapi életét.
- ismerjék meg a falusi és a városi élet hagyományait.
- nyitottság különböző szokások iránt
- önálló ismeretszerzésre való törekvés
- kooperatív munka
- a figyelem összpontosítása
- új tanulási lehetőségek alkalmazása
- általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése
- tervezés
- szervezés
- irányítás
- elemzés
- kommunikáció, kifejezőkészség
- tapasztalatok értékelése
- művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság
- kreativitás
- a projektben való együttműködés
- tolerancia, egymás segítése
- megismerő- és befogadó képességek
- manuális készség
- ismeretszerzés
- problémamegoldó képesség
- tárgyalás, környezetalakítás
- ábraalkotás
- tárgyi, környezeti, esztétikai élmények és ismeretek

A művészetek műveltségi terület jellemzője az érték közvetítés, érték megőrzés. A művészeti nevelés hatékonyságát növelheti, ha a művészetek más műveltségi területekkel összefonódva is megjelennek az iskolai gyakorlatban. Ennek kiváló terepe az iskolai projekt.

A közös élményhelyzet:

A projekt kínálja a közös élményhelyzetek lehetőségét. A középkori vásár hangulatát a tevékenységi játék és a környezet együttesen teremti meg. A gyerekek közösen festik meg a díszleteket. Az elrontás fenyegetettsége nélkül szabadon színezik a nagy képfelületeket. Van, aki tartja a táblát, más palettát tart a társának, néhányan önfeledten hasalnak a padlón, így készítik közös munkájukat. A terem zsúfolt, de nincs fegyelmeztelenség, a hangulat vidám, fesztelen. Ez már önmagában várakozást kelt, a vásári játéokra ráhangolja a gyerekeket.

„A legjobb közös élményhelyzeteket a közös alkotómunkával teremthetjük meg.” A vásári játékokra a helyszínt, a díszletet, a kellékeket a gyerekek közösen készítik. Mindenki egyenként adja bele saját személyiségét a közös alkotásba. A „közös” itt nem egy külső kényszer, ők maguk teremtik meg egy olyan folyamatban, amelyben egyenként érlelődik, mozzanatonként tovább szocializálódik személyiségük.

Az átélt vásári drámajáték, a közösen megteremtett, szemet gyönyörködtető környezet, a játék vidámsága visszavisz egy régi korba úgy, hogy az összes érzéket mozgósítja. Az élmény mélyen beivódik az emlékezetbe, erősíti az elődökhöz való identitást. A közös élményhangoltság a közös társadalmi értékek irányába terelgeti a gyermeket. Ezeket az eredményeket sem kilóra, sem centire mérni nem lehet. Aki ott volt, tapasztalta, érezte, hogy mindenki egy hullámhosszra került, és mélyen megérintette a közösen átélt élményhelyzet.

A PROJEKT LEÍRÁSA

ELŐKÉSZÍTŐ SZAKASZ

Technikaórák

A foglalkozásokat vezeti: Rottenberger Sándorné

Helye: technikaterem

Feladat: vásári portékák elkészítése

Célok: A népi kultúra hagyományainak, értékeinek megláttatása.

Tapasztalatszerzés természetes anyagokkal való tevékenységben.

A munkafolyamatok megismerése.

A kézügyesség, a manuális képességek fejlesztése.

Türelem, kitartás.

Saját alkotás létrehozásán keresztül a munka megbecsülése.

A kreativitás fejlesztése

A vásári portékák elkészítése során a gyerekek új technikákat ismernek meg. Természetes anyagokkal dolgoznak: gyapjú, vászon, bőr, fa. Ez a mai világban már önmagában nagy érték, hiszen pozitívan formálja a gyerekek természethez való viszonyát. Igaz, a tárgykészítésnek adott a munkafolyamata, sok hasonló darab készül. Mégsem merül ki e tevékenység a népi tárgyak puszta másolásában. A gyerekek szabadon tervezik, alakítják, díszítik tárgyaikat, így személyes attitűdök is érvényesülhetnek. Ráadásul az elkészült munkákhoz nemcsak azért kötődnek a gyerekek, mert maguk készítették, hanem a portékák még fontos szerepet kapnak a projekt vásári játék részében.

A projektbe bekapcsolt technikaórák feladatai:

A vásári portékák elkészítése:

MUNKADARABOK	SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK: olló, szabóolló
szalagszövés	szalagszövő, fonalak
fonás, fonott baba	fonalak
rongybaba / lányok	anyagok, flíz tömőanyag, tű, cérna
rongylabda / fiúk	rongyok, anyagok, tű, cérna
bőrszüttyők / fiúk	bőrdarabok, bőrszív, bőrlukasztó
fonott bőrszíjak / fiúk	bőrszíjak

gyöngyös borszíjak	fagyöngyök vegyes színekben, borszíj
gyöngysor / lányok	kásagyöngy, gyöngyfűző cérna, tű

Irodalom- és drámaórák:

Tanítja: Dr.Czikajló Gyuláné

A 6. osztályos tananyag lehetőséget adott arra, hogy a tanulók a középkorral kapcsolatos irodalom feldolgozása közben - mondák, legendák, balladák, Toldi, Lúdas Matyi története kapcsán - megfelelő ismeretekre tegyenek szert, változatos formában. Pl. Lúdas Matyi történetének egy részéből előadásra készült fel egy csoport. A tankönyv kínálatán kívül is feldolgoztak irodalmi műveket. Drámaórákon Arany János több balladájával is foglalkoztak, emellett Kékszakáll és Szent László király egy történetét a képmutogatók stílusában jelenítették meg. Ennek a középkorban népszerű vásári látványosságnak a bemutatása összetett munkát kívánt a tanulóktól, a cselekmény előadása mellett képek készítését is igényelte. A vásári kikiáltók, az árusok Weöres Sándor verseivel kínálták portékáikat. A drámaórán megtanult eszközök, drámai konvenciók segítették a tanulókat a középkori vásár keretében megrendezett záróprogram improvizációs részének a megvalósításában. Fontos szempont volt, hogy mindenki találjon olyan feladatot magának, amellyel a projektzáró alkalmával verbálisan is megnyilatkozik.

Történelemórák:

Tanítja: Ambrus Terézia

A projekt indulásának időpontjára a tanulók már feldolgozzák a KÖZÉPKORI EURÓPA, MAGYARORSZÁG AZ ÁRPÁDOK IDEJÉN és a HANYATLÓ KÖZÉPKOR MAGYARORSZÁGON című fejezeteket. Az itt tanult ismeretek kellő alapot adnak ahhoz, hogy a projektben szereplő témákat, tevékenységeket a tanulók magabiztosan el tudják helyezni a történelem időrendjében.. Az osztályban többen lehetnek, akik felületesen tanultak, nekik a projekt által létrehozott újszerű helyzetek, élmények segítenek ismeretszilánkjaik ismeretté alakulásában és elmélyítésében.

A gyerekek gyűjtőmunkát készítenek a magyar középkori várakról.

Röviddel a CÉHALAPÍTÁS előtt tanulnak a céhek felépítéséről, működéséről.

Olvasmányfeldolgozó óra keretében ismerkednek a címerek történetével és a budai vásárokkal.(Történelem 6-MOZAIK 79.és 94. oldalak)

Honismeretórák:

Tanítja: Kisdí Gergelyné

A projekt témájához kapcsolódó tantervi anyagok nagy részét már az ötödik osztályban, illetve az előkészítő időszakban feldolgoztuk.

5.osztály: :KONYHA- kerámiaedények

A MAGYAR NÉP VISELETE- bőr és textilruhák, lábbelik

6.osztály: : A paraszti munka éves rendje

Az állattartás eszközei

Mesteremberek, mesterkedő parasztok

Falusi kereskedelem –vásár, piac

Forrásként gyakran használjuk Tarján Gábor: Mindennapi hagyomány című könyvét, amely nem zárja tantárgyi keretbe a hagyományokat. Egységében mutatja be az ember és természet kapcsolatát, hogyan használja fel az ember a természetben található anyagokat a mindennapi élet során. Megismertet a technológiával, a különböző anyagok megmunkálásának folyamatával.

Öltözködés:

:bőrruhák,vászonruhák,hajviselet,lábbelik, fonás,szövés,gyapjúfeldolgozás,kiegészítők,díszek, ékszerek,

Technológia: fa, fém, agyag, növényi és állati eredetű anyagok feldolgozása.

Az itt tanultak közvetlenül kapcsolódnak a technikaórákhoz, ahol a gyerekek ezekkel az anyagokkal munkálkodnak, bőr-, textil-, gyapjú-, illetve gyönggyel, fagyönggyel díszített tárgyakat készítenek

Rajzórák:

Tanítja: Kisdí Gergelyné

Az előkészületi időszakban a rajzórakon a középkor művészetéről tanultak a gyerekek. A feldolgozás során 1-1 rajzos feladatot készítettek a témához kapcsolódóan. Tapasztalatom szerint az elméleti ismeretek sokkal jobban elmélyülnek – de legalábbis minden tanulóban nyomot hagynak, ha valamilyen tevékenység kapcsolódik hozzá

Ókeresztény, Bizánc – mozaikkép készítése

Honfoglalás kora – tarsolylemezek rajzolása

Kora középkor – geometrikus padlóminta

Román kor – dekoratív felületkezelés stílszerű figurák tervezésével, a kora középkori táblaképek mintájára

Gótika – színes üveglakképek tervezése és kivitelezése fotókartonból és transzparens papírból

Az előkészület során előtérbe helyeztem az egyéni munkaformát. Nagyobb hangsúlyt fektettünk a precíz kivitelezésére és változatos technikák alkalmazására. Fontosnak tartottam, hogy a tanulóknak legyenek saját alkotásaik, ezekért – a tervezéstől a kivitelezésig – felelősséget kell vállalniuk. A projekt során a később leírtak szerint ezt a munkaformát felváltja a kooperatív munka.

Az előkészületi időnek fontos feladata volt az összes eszköz beszerzése, amelyet a feladatmegoldások során használtak a tanulók. Különös figyelmet fordítottam arra, hogy – köszönhetően a pályázati forrásnak – igényes, jó, sőt kiváló minőségű eszközt használjunk. Az anyagokkal, fogyóeszközökkel takarékoskodunk, megfelelően tároljuk. A sokféle szép papír, a minőségi rajzeszközök használata a szép eredmény láttán tovább motiválja a gyerekeket. Örülnek a saját munkájuknak, ahogy ezt az értékelőlapon meg is fogalmazták. Kialakul a kötődés a saját munkájukkal szemben, a hosszabb munkafolyamatok kitartást igényelnek, nő a munka presztízse. Az eszközbeszerzés előtt felmértük, milyen anyagok állnak rendelkezésünkre, mit lehet hasznosítani a meglévő, de másra nem használható alapanyagokból (fonalak, rongyok, kartonpapír maradékok, zsinórok, szalagok, meglévő rajzeszközök stb).

Szükséges eszközök:

- ollók, papírvágó kések, vágólapok, ecsetek, papírok
- műszaki rajzlap, fotókarton, színes kartonok, színes papírok, transzparens papír
- tempera, színes ceruzák, aquarell ceruzák, filctollak, olajpasztell

Tankönyvek:

- Művészettörténet 6. (MOZAIK)
- A képzelet világa 6. (Apáczai)
- Műelemző 2. (Nemzeti)

Internet elérhetőség

PROJEKT- MEGVALÓSÍTÓ SZAKASZ

1. HÉT

március 30. kedd 5. óra

PROJEKTINDÍTÓ

„Én elmentem a vásárba”

Középkori vásár projekt 6.a osztály

A foglalkozás rövid leírása:

Képzletben menjünk vissza Nagy Lajos király korába, és legyünk részesei egy vidám vásári forgatagnak! Ez csak úgy jöhet létre, ha minden kelléket, eszközt közösen elkészítünk, és a jó hangulatot is megteremtjük. A projekt egy idegen szó, jelentése: terv, tervezés. A megszokott tanulási formával szemben a kitűzött cél eléréséhez közösen keressük a megoldási lehetőségeket. Eközben új információkat, ismereteket szerzünk.

Elsőként tekintsük át az elkövetkező néhány hét kitűzött feladatait, programját!

KANAVÁSZ – kifüggesztése

Ezen az óriásnaptáron rögzítjük, hogy milyen előzetes munkákat végeztünk eddig, mindig látjuk, hogy hol tartunk és milyen feladatok várnak ránk. Menetközben is felírhatunk rá bármit, ami fontos lehet, vagy olyan változást, amire nem számítottunk.

KANAVÁSZ – program-időterv

„Én elmentem a vásárba”

Középkori vásár projekt 6.a osztály

Előzmények:

- Mindaz , amit eddig tanultál történelemből a középkorról
Gyűjtőmunka a középkori várakról
- Magyarból középkori legendák megismerése irodalmi művekből
- Technikaórán vásári portrék készítése
- Rajzórán középkori padlóminták tervezése, színes üveglaktervek, iniciálék, képmutogató illusztrációk készítése
- Honismeretórán vásár, kereskedelem - gyűjtőmunka a mesterségekről

HOGYAN TOVÁBB?

IDŐTERV

A HÉT, március 30. kedd – céhek alapítása, szabályalkotás

céhlevél készítése csoportmunkában

március 31. szerda – a középkori város főtere, házsor festése csoportmunkában

Húsvéti szünet

B HÉT, április 9. péntek 11 óra – fazekasság, műhelymunka a Művészeti Alapiskola

Alkotóházában

A HÉT, április 13. kedd. – pajzsok, címerek, táblák festése csoportmunkában

április 14. szerda – múzeumi nap, Néprajzi Múzeum

múzeumi óra – kézműves foglalkozással, cégérgészítés

B HÉT, április 19. hetében – mézeskalács, perecsütés a szülők bevonásával

kellékek, eszközök, jelmezek begyűjtése

A hét, április 27. kedd – vándorkönyv, a kutatómunkák összerendezése

Változás: A vásárt 28-a, szerda helyett 27-én kedden tartottuk

-középkori vásár, dramatikus játék

B HÉT, május 7. péntek – Visegrádi Palotanap - kirándulás

A HÉT, május 12. kedd – értékelés, „Mondj véleményt!”

Május utolsó hetében kiállítás a szülőknek és minden kedves érdeklődőnek

1. HÉT

március 30. kedd 6. óra

SZABÁLYALKOTÁS

Foglalkozásvázlat:

Ahhoz, hogy a felvázolt programunk sikeres legyen, milyen fontos szabályokat kell betartanunk?

Hozzunk létre közös szabályokat! Olyan szabályokat, alkossunk, amelyeket mindenki fontosnak tart, elfogad, tehát be is tart!

Módszer: Ablakmódszer (ötszirmú virág alakzattal)

Feladat: A céhek tagjai egy-egy szabályt írnak a virág egy-egy szirmába.

Ezekből közösen kiválasztanak kettőt, amit mindenki elfogad a csoporton belül. Ezt a kettőt a virág közepébe írják, majd két tanuló a kifüggesztett csomagolópapírra is felírja. Ezután frontálisan folyik tovább a foglalkozás: megkeressük a hasonlókat és rangsorolunk.

A csoport megállapodik, hogy ezek szellemében fogunk dolgozni.

március 31. szerda 4.-6. óra

CÉHALAPÍTÁS

A projekt során a csoportok mint céhek működnek. Emlékeztető a történelemórákon tanultakról. (A céhek felépítése és működése)

A céhek csoportba rendezését a foglalkozást megelőzően a tanulókkal megbeszélve alakítottuk ki. Ekkor egyeztek meg abban, hogy ki melyik mesterség képviselője lesz, de végleges nevet közösen választanak. Végül a következő „céhek” alakultak:

fazekas, fegyverkovács, takács, ékszerkészítő, mézesbábos-pereces, bőrösök

Feladat: Céhlevél készítése. (Szerepkártyák segítenek a feladat megosztásában.)

Megbeszéltük, mi legyen az, aminek mindenképpen szerepeljen a céhlevélen:

- A tagok neve, (az előzetes elkészített iniciáléval)
- A céh neve
- Egy rajz (mai szóval logó) ami tömören kifejezi a tevékenységet vagy produktumot
- a céhbe tartozó mesterségek felsorolása
- milyen termékeket készít
- milyen eszközöket használ

- egy szabály, amit a csoportból mindenki elfogadott

Használható segédanyagok:

Hon- és népismeret, Baranyai Anita, Győr 2002

Tanulási eszköz az ötödik és hatodik évfolyam számára, Baranyai Anita, Győr 2002

Hon- és népismeret 5-6. osztály, Apáczai Kiadó, Bánhegyi Ferenc, Celldömörk 2005

SZEREPKÁRTYÁK

- 1, MESTER: összefogja a munkát, irányít, de nem parancsol
- 2, ÍRNOK: fogalmaz, ír
- 3, DÍSZÍTŐ: rajzol, díszít, elrendez
- 4, TANONC: rendben tartja az eszközöket
- 5, TANULÓ: keres, kutat, megkeresi az új információkat

CÉHLEVÉL

- 1, A céhtagok iniciáléja kerüljön rá! Mindenki saját kezűleg egészítse ki a nevét! pl.: ábor
- 2, Írjátok rá azt a szabályt, amit a legfontosabbnak tartotok!
- 3, Írjátok rá a céh nevét!
- 4, Röviden fogalmazzatok meg, mi a céh tevékenysége! (mit készít? milyen eszközzel? milyen mesterségek tartoznak bele?)
- 5, Készüljön egyszerű, kifejező rajz egy vagy több termékről!
- 6, Díszítsétek k körbe a céhleveleteket a megismert középkori díszítések mintájára!

2. HÉT

április 9.péntek 4-5. óra

MŰHELYLÁTOGATÁS
Kerámiatárgy készítése

A foglalkozás helye: A martonvásári Művészeti Alapiskola alkotóháza

A foglalkozást vezeti: Kárpáti József festőművész – tanár

Kísérők: Kisdi Gergelyné, Kiss Zsolt

A foglalkozás rövid leírása:

A tanulók fogadása utána a tanár úr bemutatja a műhelyt, ismerteti a balesetvédelmi és munkaszabályokat. Bevezetőként a gyerekekkel beszélget a legősibb természeti jelképekről, amelyek idővel átalakulva, formát váltva végigkísérik az emberiség díszítő művészetét. Gyakori motívumok: Nap, Hold, csillagok, növények. Először a gyerekek körkompozícióban –papírra- megtervezik saját „álomörző” díszítőmintájukat. Amíg az agyagdarabok kiosztásra kerülnek, útmutatást kapnak az agyag megmintázásának technikájáról. Folyamatos korrektúra mellett mindenki elkészíti a körplasztikáját. A munka befejezése után rendben hagyjuk a műhelyt és megköszönjük a segítséget. Az agyagtárgyak két hét száradás után kiégetésre kerülnek, majd a vásár fazekascéhének portékáit gazdagítják.

3. HÉT

április 13. kedd 5-6. óra

PAJZSOK ÉS CÍMEREK

A vásárhoz szükséges rajzos munkák befejezése, összerendezése.

A tanulók pajzs- és címeralakúra vágott kartonlemezekre festenek. A honismeret és történelem könyvekből, internetről keresnek korabeli mintákat, majd saját ötletüket beleszőve elkészítik a pajzsokat, címereket. A pajzsokat fiúk, a címereket a lányok festik, akik ezután elkészítik a liliommintás fejdíszüket is. A fejdísz a vásáron a király fogadásakor bemutatott tánchoz készítik a kislányok. Akik elkészültek a munkákkal, vásári tablót készítenek és információt gyűjtenek.

3. HÉT

április 14. szerda 10-12h

MÚZEUMI FOGLALKOZÁS

Helye: Néprajzi Múzeum

A foglalkozást vezeti: Bodnár Kata múzeumpedagógus

Kísérők: Dr. Czikajló Gyuláné, Kisdí Gergelyné, Kiss Zsolt, Vajda Rozália

ELSŐ FOGLALKOZÁS, MÚZEUMI ÓRA

A múzeum állandó kiállításának, régi mesterségek céhek, vásárok tárlóinak megtekintése múzeumpedagógus vezetésével. Az irányított beszélgetés segítségével a tanulók előzetes ismereteiket összekapcsolják az itt látottakkal.

Játékos feladat: a kiosztott mesterségkártyák összepárosítása a mesterség leírásával.

Csoportos feladat: egy-egy mesterséggel kapcsolatos feladatlap megoldása csoportmunkában. A kérdéssort a kiállításon látottak alapján oldják meg a gyerekek. Kreatív gondolkodást igénylő feladat egy reklámvors írása arról, hogy miért válasszuk az adott mesterséget. A megoldásokat a csoportok szóvivői ismertetik a többiekkel. A feladat nagyon jól motiválta a gyerekeket, a bemutatókra oldott, jó hangulat alakult ki.

MÁSODIK FOGLALKOZÁS: CÉGÉR KÉSZÍTÉSE

Az elméleti ismeretek után kézműves foglalkozás keretében cégért készítenek a gyerekek. Mindenki szabadon választ a mesterségek közül. Fekete kartonpapírból készülnek a munkák, amelyeket a gyerekek hazavihetnek. Az elkészült cégéereket a vásári napon fogjuk bemutatni, kifüggeszteni.

4. HÉT

FELKÉSZÜLÉS A PROJEKTNAPRA

Ezen a héten nincsen órarendi foglalkozás, de egyenkénti segítséggel kiválogatják a jelmezeket a gyerekek, a vásári verseket gyakorolják. Otthoni feladat a szülők bevonásával mézeskalácsot és pogácsát, perecet sütni.

5. HÉT

április 27. kedd 1.-5. óra

PROJEKTNAP

Az osztályban sok a néptáncos gyerek, akik fellépésre utaztak az eredetileg tervezett napon. Emiatt a program egy nappal korábban került megrendezésre. (Az eredetileg tervezett nap 28. szerda)

KÖZÉPKORI VÁSÁR

/A program záró rendezvénye/

Résztevők:

6. a osztály (30 fő)

Kisdi Gergelyné: rajz, honismeret

Rottenberger Sándorné: technika

Dr. Czikkajló Gyuláné: magyar nyelv és irodalom, drámajáték

Vajda Rozália és Vajda Levente: zene, tánc

Kiss Zsolt: osztályfőnök, testnevelés

Szeidl Hedvig: fényképek

Varga Péter: videófelvétel

I. 45 perc: Berendezés

Előzetesen készített kézművesmunkák: céhlevelek, cégérek, iniciálék, színes üveglak motívumok, fonalbabák, rongylabdák, karkötők bőrből, fonalból és gyöngyből, nyakékek, bőrszutyók, szövött szalagok, agyagérmék, pajzsok, páncélok, kardok kartonból, fejfedők, mézeskalács, pogácsa, perec, a képmutogatók képei

A tanulók berendezik a helyszínt : dekoráció, a vásári asztalok, a készített termékek, „céhlevelek”, ruhák, cipők, egyéb kellékek. A hat „céh”: bőrdíszműves ; fegyverkovács ; pereces, mézesbábos ; ékszer, gyümölcsárus ; textilkészítő ; fazekas. /Közben korhű aláfestő zene szól./

II. 45 perc A vásár I.

Felhasznált irodalmi művek: Charles Perraut : Kékszakállú herceg vára - középkori francia monda; Lázár Ervin : Szent László legyőzi a tatárokat;

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi; Weöres Sándor versei

Zeneművek: gregoriánénekek, trubadúr zene, Moniot d'Arras, G. P. da Palestrina, Lassus, Jocquin des Prés művei

1. Kikiáltó: megnyitja a vásárt
2. A versek a kínált portékákról /Minden tanuló mond egy-egy verset előzetes felkészülés alapján/
3. Jelenet : Döbrögi fizetség nélkül elveszi Matyi libáit – dramatikus játék
4. Vásári komédiások
  - a) bűvész
  - b) gólyalábon járók
  - c) képmutogatók : Szent László király és a tatárok

Kékszakáll története

5. Az udvarmester bejelenti a király érkezését

A király fogadása

A király panasznapot tart – igazságot tesz Matyi és a többi károsult javára /improvizáció – bevonásos dramaturgia alapján/

Az igazságos király köszöntése tánccal /korhű koreográfia /

III. 45 perc A vásár II. Vitézi megmérettetés, a céhek versenye

Felhasznált művek: id.Pieter Bruegel: Gyermekjátékok és Flamand közmondások c. festménye; Arany János: Toldi ; Diósgyőri vár /www.diosgyorivar.com/

/Történelmi, irodalmi, nyelvi és képzőművészeti fejtörők, ügyességi versenyek

1. Reklámvers

Az öt főből álló „céhek”, csoportok legalább négy sorból álló verset írnak céhük reklámozására.

Értékelés: 1- 2 fabatka

2. Meddig jutsz el gólyalábon?

A céh /csapat/ egy-egy képviselője versenyez.

Értékelés: A megtett távolság alapján 1-3 fabatka.

3. Diósgyőri vár – műveltségi fejtörő előzetes felkészülés alapján

Értékelés: 10-9 pont 4 fabatka, 7-7 pont 3, 6- 5 2, 4-3 1; 2-1 0 /fabatkát sem ér/

4. Közmondások

Egy-egy középkori flamand közmondást kihúznak és a kiállított festmény másolatához társítják.

Értékelés: 1 vagy 0 fabatka

5. Anagramma

Hat mondat rejt egy – egy középkorral kapcsolatos szót.

Értékelés: maximum 6 fabatka

IV. 45 perc A vásár III. A vitézi megmérettetés folytatása

6. Puzzle

Bruegel – kép kirakása 12 db-ból.

Értékelés: 12-11 3, 10-9 2, 8-7 1 fabatka, 6 alatt 0 /fabatkát sem ér/

7. Dióval almakupac célzása

A céh /csapat/ egy képviselője 3-szor dobhat.

Értékelés: 0-3 fabatka

8. Seprútáncoltatás

Seprű egyensúlyozása tenyéren

A céh 2-2 képviselője vesz részt benne.

Értékelés: A megtett távolság alapján 1-3 fabatka /fő.

9. Malomkő célba dobása /hungarocellból, textilből készült „malomkő”/

A céhek egy-egy képviselője 3-szor dobhat.

Értékelés: 0-3 fabatka

10. Paizs és labda

A céhek egy-egy képviselője 3-szor dobhat rongylabdával, a másik céh versenyzője paizzsal kivédi.

Értékelés: 0-6 fabatka

11. A király kihirdeti a győztest, lovaggá üti a csapat tagjait, jutalmakat ad át.

12. A kikiáltó bezárja a vásárt

V. 45 perc Levezetés, értékelés

1. 15 'A vásár ehető termékeinek elfogyasztása

2. 15 ' Beszélgetőkör: Értékelés, közös megbeszélés, a gyerekek véleménye a programról, az új tanulási módszerekről

3. 15 ' Pakolás

6. HÉT

május 7. péntek

VISEGRÁDI KIRÁNDULÁS

Részvétel a *Visegrádi Palotanapok* programján.

Kísérők: Dr. Czikajló Gyuláné, Kisdí Gergelyné, Kiss Zsolt, Rottenberger Sándorné

A programsorozat zárásaként, a tanulók egész napos kiránduláson vettek részt. A Magyar Nemzeti Múzeum Mátyás Király Múzeuma szervezte a napi programot, melynek elemeiből a tanulók szabadon válogathattak. Kipróbálhattak kézműves foglalkozásokat (nemezelés, gyertyaöntés, kőfaragás, agyagnyomat-készítés), megismerkedhettek középkori játékokkal. Nagy élményt jelentett a lovagi tornán való részvétel, mivel a királyt a 6.a osztály fiútagjaiból választották ki. A bemutató lenyűgözte a gyerekeket. A fiúkat az íjászat és a csatacsillaghajítás érdekelte, a lányoknak a fagyöngykészítés volt a kedvence. A reneszánsz (Mátyás király és az igazmondó juhász) meseelőadásba a gyerekeket is bevonták a színészek. Végül solymászok bemutatóját tekintettük meg, majd körbesétáltuk a várat.

ÉRTÉKELÉS

1. Beszélgetőkör a projektnap végén
2. „Mondj véleményt” - értékelőlap megírása a projekt egészéről

KIÁLLÍTÁSRENDEZÉS

Kiállítás: 2010. május 26. szerda

A szülők „rendkívüli” szülői értekezlet keretében megtekintik a projekt során készült fotókat, videofilmet és a kiállítást.

TAPASZTALATAIM - ÖSSZEGZÉS

A program teljesítése összpontosítást igényelt a tanulóktól és tőlem is. Nagyon sok mindenre kellett figyelni, és ez rengeteg szereznivalóval járt.

Az előkészületekből fokozatosan hangolódtuk a gyerekekkel a közös munkára. A projektindításnál homokszem került a gépezetbe. Néhány tanuló érdektelensége, közömbössége kicsit visszavett a munka lendületéből. Az érdekes feladatokat látva azonban fokozatosan bekapcsolódtak, s hamarosan mindenki örömmel vett részt a közös munkában. A hétről hétre következő élményhelyzetek öröme egyre jobban motiválta a gyermekeket. Mindenki megtalálta a neki legkedvesebb feladatot, a feladatok megtalálták a megfelelő embereket. A kooperatív munkában azok is lelkesen vettek részt, akik eddig visszahúzódoak vagy közönbösek voltak.

A fotók és a videofelvételek olyan pillanatok lenyomataival ajándékoztak meg, amelyek mind azt bizonyították, hogy érdemes volt ezt a rendkívüli energiát igénylő munkát felvállalni. Az ezernél több fotó válogatása közben a gyerekek arckifejezése volt rám a legnagyobb hatással. A tevékenység örömebe feledkező gyerek arca olyan kisimult és békés, ami az egész személyiség harmóniáját tükrözi. A kiállításra sok, szemet gyönyörködtető alkotás született. A kezdetben kitűzött célok megvalósultak. A tárgyi produktumok és a vásári játék megélt pillanatai elválaszthatatlanok egymástól. A tanulók és a velük dolgozó tanárok összehangolt, egymást segítő munkája nyomán a projekt eredményesen megvalósult.

Köszönöm a 6.a osztály minden tanulójának, a résztvevő kollégáknak és az összes segítőnek a munkáját.

Kisdi Gergelyné tanár

Felhasznált irodalom:

Bakos Tamás – Bálványos Huba – Preisinger Zsuzsa – Sándor Zsuzsa: A vizuális nevelés pedagógiája

Ballasi Kiadó, Bp. 2003

Pierre Marchand /főszerkesztő/ Futaki József fordításában:

Lovagvárak és gótikus katedrálisok

Élet a középkorban

Új képes történelem sorozat

Larousse – Officina Nova 1994

Csukovits Enikő: Liliom és holló

Officina Nova könyvek

Magyar Könyvklub – Helikon Kiadó 1997

Weöres Sándor – Károlyi Amy: Tarka forgó

Santos – Bynt 1995

Sándor Zsuzsa /szerk/ Vizuális kommunikációs projektek (Vizuális kultúra tanításának tervezése)

Sárospatak 2003

Hortobágyi Katalin: Projekt kézikönyv

Iskolafejlesztési Alapítvány 2002

Bálványos Huba – Sánta László: Vizuális megismerés – Vizuális kommunikáció

Balassi Kiadó, Bp. 1997

Rubicon Történelmi Magazin 2009/11 /főszerkesztő: Rácz Árpád - Középkor/

Bodóczky István – Vizuális Nevelés

Magyar Iparművészeti Egyetem 2003

Vizuális Kommunikációs Projektek

Miskolci Egyetem - Sárospatak 2003 /alkotó szerkesztő: Sándor Zsuzsa/

Kass János, Lukácsy András, Weöres Sándor – Gyermekjátékok

Móra Könyvkiadó 1981

Lukácsy András, Kass János – Flamand közmondások

Corvina Kiadó 1985

Alföldi Jenő – Irodalom 6

Nemzeti Tankönyvkiadó

Horváth Andrea – Horváth Levente Attila - Történelem 6

Mozaik, Szeged 2008

Bánhegyi Ferenc – Hon. és Népismeret 5-6 osztály tankönyv és munkafüzet

Apáczai Kiadó, Celldömölk 2005

Baranyai Anita – Hon- és Népismeret 5-6 osztály

PALATIA Nyomda, Győr 2002

Tarján Gábor – Mindennapi hagyomány

Magyar Médiapedagógiai Műhely 1993

Nemzeti Alaptanterv

202/2007 VII 31. Kormányrendelet